

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 1.Pf.20.509/2021/4.

A felperes: Vác Város Önkormányzat, 2600 Vác, Március 15. tér 11.

A felperes képviselője: Dr. T. Tóth Balázs ügyvéd, cím1

Az alperes: alperes1, cím6

Az alperes képviselője: Balsai Ügyvédi Iroda, cím3

A per tárgya: sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság: Budapest Környéki Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 20.P.20.215/2021/9.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és a felperest perköltségben marasztaló rendelkezést mellőzi.

Az elsőfokú ítéletet egyebekben helybenhagyja.

A felmerült, 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A fellebbezés elbírálása szempontjából lényeges tényállás szerint a felperes 2021. március 25-én postára adott kérelmében helyreigazítást kért az alperes szerkesztésében olvasható vaconline.hu internetes hírportálon 2021. február 28-án megjelent „Nemhiába jár annyit név1 helysége – helység2i cég tarolhat a helységi közétkeztetésben” című cikkben szereplő azon állítás miatt, hogy az önkormányzat visszaküldte a kormánynak a konyhafelújítási pályázaton elnyert 25 millió forintot. Az alperes a kérelemnek nem tett eleget, ezért a felperes a 2021. április 30-án keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a kérelmében foglalt helyreigazítás közzétételére.

[2] Az alperes az általa szerkesztett hírportál nyitóoldalán 2021. május 13-án „Helyreigazítás – Nemhiába jár annyit név1 helysége – helység2i cég tarolhat a helységi közétkeztetésben” című közleményt tett közzé az eredeti cikkben szereplő fényképet és az eredeti cikk első sorait közölve. A cikkről kattintással elérhetővé tette az eredeti cikket a helyreigazításra utaló címmel és az eredeti cikk nyitó képe alatt a felperes helyreigazítási kérelmével egyező szövegű helyreigazítással. Az eredeti cikk a mai napig ilyen módon látható.

[3] A felperes a 2021. május 14-én tartott perfelvételi tárgyaláson keresetét fenntartva kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest arra, hogy a vaconline.hu internetes sajtótermékben 2021. február 28. napján „Nemhiába jár annyit név1 helysége – helység2i cég tarolhat a helységi közétkeztetésben” címmel megjelent cikkel kapcsolatban az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 5 napon belül a fő oldalon 24 órán keresztül önálló hírként

tegye közzé a „Helyreigazítás Vác Város Önkormányzatával kapcsolatos valótlan tényállítás miatt” szöveget. Erről a közleményről az eredeti cikket linkkel tegye elérhetővé mindaddig, amíg a cikk elérhető, de minimum 30 napig az eredeti cikk megjelenésével azonos tipográfiai jellemzőkkel a cím alatt és a lead felett, azzal a közleménnyel, hogy „Helyreigazítás Vác Város Önkormányzatával kapcsolatos valótlan tényállítás miatt. A vaonline.hu oldalon »Nemhiába jár annyit név1 helységre – helység2i cég tarolhat a helységi közétkeztetésben« című 2021. február 28-án megjelent cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy a Váci Önkormányzat visszaküldte a kormánynak a konyhafelújítási pályázaton elnyert 25 millió forintot”.

[4] Az alperes kiadóját a csatolt megbízási szerződés alapján kiszámított 200.000 forint perköltségben kérte marasztalni. Álláspontja szerint az alperes által a 2021. május 13-án közzétett helyreigazítás nem felel meg az Smtv. 12. § (1) bekezdésének és a PK 15. számú állásfoglalás rendelkezéseinek. Álláspontja szerint a szerkesztőség egyéb tartalmat, kommentárt fűzött a helyreigazításhoz, továbbá megismételte a sérelmezett valótlan állítást. Az alperes a helyreigazítási kérelme lefotózott szövegét képformátumra alakította és beillesztette a nyitó kép alá. Emiatt a helyreigazító közlemény az eredeti írástól eltérő tipográfiával készült, rosszabb felbontású, nehezebben olvasható, továbbá a kért 24 óras közzététel sem valósult meg.

[5] Az alperes ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását indítványozta. Arra hivatkozott, hogy 2021. május 13-án a felperes által kért szövegezéssel a helyreigazítást közzétette, amely tartalmában, formájában egyaránt megfelel a PK 15. számú állásfoglalásban foglaltaknak. A címloldalon „Helyreigazítás” szöveggel kezdődő címre kattintva elérhető a keresettel támadott cikk szövege a helyreigazítással együtt.

[6] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította és a felperest az alperes javára 62.500 forint perköltség, az állam javára 36.000 forint eljárási illeték megfizetésére kötelezte.

[7] Abból indult ki, hogy a felperes a jogszabályi határidőket betartva terjesztette elő az alperesnél a helyreigazítási kérelmét, majd annak eredménytelensége folytán a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 496. § (3) bekezdésében előírt határidőben és módon nyújtotta be a keresetet. Figyelemmel arra, hogy a perben kitűzött tárgyalási határnapot megelőző napon az alperes helyreigazítást tett közzé, azt vizsgálta, hogy a közzététel megfelel-e a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 12. § (1) bekezdésében továbbá a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiuma 15. számú állásfoglalásában foglaltaknak.

[8] Megállapította, hogy az alperes a felperesnek a pert megelőző eljárásban előadott kérelmével szövegszerűen megegyező közleményt tett közzé és a helyreigazításra történő utalás a cikk eredeti címéhez kapcsolva jelent meg. Megítélése szerint abban az esetben, ha a sajtószerv önként tesz eleget a helyreigazítási kérelemnek, a kérelem tartalma alapján, annak korlátai között szabadon állapíthatja meg a helyreigazítás szövegét.

[9] A perbeli esetben fő címként a kép fölött nagybetűvel a „Helyreigazítás” szó nem zavaró, a helyreigazítás tartalmát nem rontja le figyelemmel arra, hogy a kép alatti szövegben teljes terjedelmében szó szerint a helyreigazítási kérelmében foglaltakat jeleníti meg. Ez a közzététel a sajtó-helyreigazítás rendeltetésének megfelel, a szükséges terjedelemben tartalmazza a valóságot sértő és a valós tényeket. Sem tartalmában, sem terjedelmében nem lépi túl a valótlan tény kifejezésére juttatása körében a helyreigazításhoz szükséges mértéket. Az a körülmény, hogy a helyreigazítás szövege fölött megjelenik a kép és egy nagybetűs cím, a helyreigazítás szövegének nem olyan átalakítása, hogy ezáltal tartalma elveszítené helyreigazító jellegét. A közlemény szövegét ugyanis az alperes nem alakította

ügy, hogy az a kifogásolt közlemény tartalmát erősítené vagy a helyreigazítást elferdítené, a helyreigazító közleményhez megjegyzést nem fűzött.

[10] Az olvasók számára a közzétett helyreigazítási szöveg tartalmából egyértelműen megállapítható, hogy a cikk milyen valótlán tény állítására vonatkozik és azzal szemben melyek a való tények.

[11] Az elsőfokú bíróság jelentőséget tulajdonított annak, hogy a felperes nem adta elő, hogy a sérelmezett cikk milyen időtartamban volt megtekinthető a honlapon, ezért a közzététel időtartamának ehhez igazítását is lehetetlennek tartotta. Figyelman kívül hagyta, hogy a tárgyalás időpontjában még nem telt el a kérelemben meghatározott, 24 órás időtartam. Az elsőfokú bíróság végkövetkeztetése szerint az alperes a keresetben foglaltakat teljesítette, így az okafogyottá vált.

[12] A perköltség viseléséről a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

[13] Az elsőfokú ítélet ellen a felperes fellebbezett.

[14] Jogorvoslati kérelme elsődlegesen az ítélet keresete szerinti tartalommal történő megváltoztatására és az alperes kiadójának perköltségben marasztalására irányult. Perköltségként a megbízási szerződés alapján 7 munkaórának, a másodfokú eljárással összefüggésben 5 munkaórának megfelelő összeget számított fel. A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerint határozta meg. Másodlagosan – a Pp. 369. § (3) bekezdés c) és d) pontjában meghatározott jogkör gyakorlása keretében – az ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezésének megváltoztatását, az alperes perköltségben marasztalását kérte.

[15] Az elsődleges kérelmével összefüggésben abból a nem vitatott tényből indult ki, hogy az alperes a helyreigazítási kérelem kézhezvételét követő 5 napon belül a helyreigazítást nem jelentette meg. A 2021. május 13-án közzétett – álláspontja szerint – új cikk a helyreigazítás követelményeit nem elégíti ki. A „Helyreigazítás” szó után az eredeti cikk címe szerepel, emiatt az olvasó számára nem egyértelmű, hogy a helyreigazítás szó után szereplő állításokra vonatkozik. Másrészt olyan értelmezés is adható neki, hogy a cikk eredeti címe a már helyesbített tényeket tartalmazza. A közlemény címe tehát – az Alkotmánybíróság 8/2018. (VII. 5.) számú határozatában foglaltakra is figyelemmel – nem tölti be a célját.

[16] A helyreigazítási kérelemről készített képernyőkép beillesztése nem feleltethető meg a közlemény kifogásolt jellemzőjében azonos szerkesztésnek. A szöveg nehezebben, telefonról egyáltalán nem olvasható, a cikktől képileg is elkülönült, a képi beillesztés szöveggént nem kereshető. Az internetes tartalmat az olvasók különböző eszközökön fogyasztják, amelyek képaránya változó. A Pp. 373. § (3) bekezdése alapján bizonyítási eszközként rendelkezésre bocsátotta az új cikk mobiltelefonon megjelenő külalakjáról készített képernyőfotót és eseti döntésekre is hivatkozott e körben.

[17] Az alperes nem bizonyította, hogy az új cikk a sajtótermék főoldalán 24 órán keresztül megtalálható volt, az elsőfokú bíróság pedig helytelenül jutott arra a következtetésre, hogy az alperes a helyreigazítási kötelezettségének az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését megelőzően eleget tett.

[18] Az elsőfokú döntés nem meríti ki a kereseti kérelmet, a bíróság ugyanis nem rendelte el a közlemény főoldalon, 24 órán keresztül történő megjelenését és 30 napos elérhetőségét, a döntés tehát nem végrehajtható.

[19] A másodlagos fellebbezési kérelem tekintetében arra hivatkozott, hogy a perköltségben marasztaló rendelkezés még abban az esetben is téves, ha a fellebbviteli bíróság megítélése szerint az alperes által közzétett új cikk a sajtó-helyreigazítás követelményének megfelel. Az alperes ugyanis a perre okot adott, így köteles a perköltség

viselésére figyelemmel a Pp. 85. § (2) bekezdésében és a Pp. 86. § (1) bekezdésében foglaltakra. A felperes valamennyi költsége amiatt merült fel, hogy az alperes a törvényi határidőt elmulasztva tett eleget a helyreigazítási kérelemnek.

[20] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete érdemben helyes és a felperes fellebbezése alaptalan. Egyetértett az elsőfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy a sajtószervet önkéntes teljesítés esetén megilleti az a jog, hogy a kérelmet a Legfelsőbb Bíróság PK 15. számú állásfoglalása alapján vizsgálja. A közzétett helyreigazító közlemény szövege pontosan egyezik a felperes által kért szöveggel, ezért a felperes alaptalanul kifogásolja, hogy az nem alkalmas a sajtó-helyreigazítással elérni kívánt cél betöltésére. A „Helyreigazítás” kifejezés megjelenik az alperes főoldalán közzétett cikk címében, az a weboldalon is kereshető. A felperes korábban nem vitatta az alperes arra vonatkozó tényállítását, hogy a helyreigazítás az alperes főoldalán 24 óra időtartamban szerepelt, az jelenleg is elérhető. A felperes másodlagos fellebbezését is alaptalannak tartotta a kereset elutasítása miatt.

[21] A fellebbezés részben alapos.

[22] A felperes elsődleges fellebbezési kérelmében – az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást nem sérelmezve azzal érvelt, hogy a döntés nem felel meg az Smtv. 12. § (2) bekezdésében és a PK 15. számú állásfoglalásban foglaltaknak. A másodfokú bíróság azonban a felperes indokaival nem értett egyet.

[23] Az elsőfokú bíróság helytállóan ítélte meg úgy, hogy az alperes a keresetlevél benyújtását követően közzétett közleménnyel a felperes helyreigazítási kérelmének eleget tett.

[24] Az Smtv. 12. § (2) bekezdése szerint a helyreigazító közleményt napilap, internetes sajtótermék és hírügynökség esetében az erre irányuló igény kézhezvételét követő öt napon belül a közlemény sérelmezett részéhez hasonló módon és terjedelemben, lekérhető médiaszolgáltatás esetében az erre irányuló igény kézhezvételét követő nyolc napon belül a közlemény sérelmezett részéhez hasonló módon és terjedelemben, más időszaki lap esetében az igény kézhezvételétől számított nyolc napot követően a legközelebbi számban a közlemény sérelmezett részéhez hasonló módon és terjedelemben, lineáris médiaszolgáltatás esetében pedig ugyancsak nyolc napon belül, a közlemény sérelmezett részéhez hasonló módon és azzal azonos napszakban kell közölni.

[25] A közleménnyel kapcsolatos jogértelmezéshez szempontokat megfogalmazó PK 15. számú állásfoglalás szerint helyreigazító közleményként a jogosult a válaszlevele közzétételét is kérheti. Ha a sajtó a válaszlevelet nem közli, a jogosult a válaszlevél tartalmi körén belül a bíróságtól keresettel kérheti helyreigazító közlemény közzétételének az elrendelését. Ha a bíróság a keresetnek helyt ad, határozatában – a kérelem és az ellenkérelem korlátai között – belátása szerint állapítja meg a helyreigazítás szövegét és ennek közlésére az alperest határidő tűzésével kötelezi.

[26] Az Smtv. rendelkezései alapján a helyreigazító közlemény akkor tölti be célját, amennyiben abból kitűnik melyek a kifogásolt sajtóközlemény valótlan tényállításai, mely tényeket tüntet fel hamis színben, ezekkel szemben melyek a való tények. A közleményt a sérelmezett közléshez hasonló módon és terjedelemben kell közzétenni és az nem alakítható oly módon, hogy a tartalma elveszítse helyreigazító jellegét. Ezek a követelmények elsősorban a helyreigazító közlemény tartalmi jegyeit meghatározó kritériumok. A sajtótermékek sokszínűsége, eltérő megjelenési formája és folyamatosan változó, fejlődő jellege miatt a helyreigazító közlemények megjelenési formái tekintetében a törvényi rendelkezés alapvetően technológia-semleges.

[27] A sajtó-helyreigazítási perekben meghozott ítéletekben megjelenő formai követelmények önkéntes teljesítés esetén figyelembe vehetők, azonban a kérelem jogszabálynak megfelelő teljesítése más módon is lehetséges. Ebben az esetben ugyanis az Smtv. a tartalom körében előírt rendelkezéseken túl részben teret enged a szerkesztői szabadságnak.

[28] A perbeli esetben az eredeti cikkbe illesztett helyreigazító közlemény tartalmilag a felperes kérelmével egyező módon jelenik meg. Ahhoz az alperes nem fűzött megjegyzést, mondanivalóját nem rontotta le, annak tükrében „új cikket” nem tett közzé. A közlemény megjelenítési technikája – a felperes kérelmének részletét képformátumban közzététele – nem eredményezi a jogszabályi követelmény megsértését. A helyreigazító közlemény tipográfiája és az eredeti cikk megjelenési módja kétségtől eltérő. A cikkben sérelmezett tényállítás és a helyreigazítási kérelem különbözősége azonban nem olyan mértékű, amely miatt a helyreigazító közlemény céljának betöltésére alkalmatlan lenne, figyelemmel arra, hogy az eredeti cikk is különböző tipográfiai elemek alkalmazásával jelent meg. A hír elemeinek a szerző és a szerkesztő vizuálisan is különböző hangsúlyokat adott. A helyreigazítás a nyitókép alatt, a szöveges tartalom előtt szerepel, ezért az egész írást olvasó személy arra mindenképpen felfigyel, annak ismeretében olvassa el a cikket.

[29] Az eredeti cikk címéhez azonos betűtípussal és gondolatjellel illesztett „Helyreigazítás” szó megfelelő módon hívja fel a közlemény jellegére az olvasók figyelmét, az tehát nem félrevezető. Ehhez képest a felperesnek az Alkotmánybíróság 8/2018. (VII. 5.) számú határozatára történő hivatkozása nem helytálló figyelemmel arra, hogy a helyreigazítási kérelme nem a címbeli közlésre irányult.

[30] A helyreigazító közlemény időtartamára és megjelenési helyére vonatkozóan helytállóan hivatkozott az alperes arra, hogy a felperes az elsőfokú eljárásban tett azon nyilatkozatát, miszerint 2021. május 13-án a helyreigazító közlemény megjelent a címlapon és arról a linkre kattintva az eredeti cikk a helyreigazító közleménnyel együtt elérhető, nem vitatta. Ezt megfelelően igazolta is a képernyőfotóval. A felperes nem bizonyította az eredeti írás láthatóságának időtartamát, a keresetlevélhez pedig a címloldali fotót nem, csak a cikk kinyomtatott változatát csatolta. Az eredeti cikk egyebekben jelenleg is a helyreigazító közleménnyel együtt olvasható, az írás eredeti címére keresve a helyreigazítással ellátott írás jelenik meg találatként. A hírportál nyitóoldalának szerkesztési technikája szerint azon a cikkek címe és azok első sorai jelennek meg. A cikk tartalmának – ezen belül a valótlan állításnak – a megismeréséhez, értelmezéséhez szükséges a teljes cikk elolvasása, ami a linkelt tartalom biztosításával lehetséges. Mindebből az következik, hogy a 2013. május 13-i közzététellel az Smtv. azon rendelkezése, hogy a helyreigazítást a sérelmezett írással hasonló módon és terjedelemmel kell közzétenni, megvalósult.

[31] Az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntését ezért a másodfokú bíróság a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[32] Részben alapos azonban a felperes fellebbezése a perköltség tekintetében. A felperes helytállóan hivatkozott arra, hogy az ügy körülményei alapján a Pp. 85. § (2) bekezdését a 86. § (2) bekezdésével együtt kell alkalmazni. A Pp. 85. § (2) bekezdése szerint az eljárás elállás miatti megszüntetése esetén – ha az elállásra azért került sor, mert az alperes a követelést az eljárás megindítását követően teljesítette – a felperes perköltségét az alperes téríti meg.

[33] A 86. § (2) bekezdése szerint az a fél, aki egyes perbeli cselekményeket sikertelenül végez, egyes perbeli cselekményekkel indokolatlanul késedelmeskedik, valamely határnapot vagy határidőt mulaszt vagy más módon, akár a perben akár azt megelőzően az ellenfélnek feleslegesen, a perköltség körébe tartozó költséget okoz, ezek megtérítésére a per eredményére tekintet nélkül köteles.

[34] A fentiek szerint a felperesnek a per megindításával és a perfelvételi tárgyalással kapcsolatos költségeit az alperes akkor is köteles megtéríteni, ha a felperes a keresettől nem áll el, saját költségét a felperessel szemben az önkéntes teljesítés időpontjáig alappal nem igényelheti. A perfelvételi tárgyalást követően az elsőfokú bíróság a Pp. 498. § (1) és (3) bekezdése alapján nyomban megtartotta az érdemi tárgyalást és ítéletet hozott. Az alperesnek további, az elállás hiánya miatt érvényesíthető költsége az elsőfokú eljárásban nem merült fel és ilyet nem is számított fel.

[35] A felperes perköltség igényét a csatolt megbízási szerződés alapján terjesztette elő. A 2021. február 23-án kötött megbízási szerződés azonban a felperes és dr. T. Tóth Balázs, valamint név5 megbízottak között a hírportálon 2021. január 29-én megjelent „Beérett a név2i kultúrpolitika: kiemeltből amatőrré minősítették vissza a helységi színházat” című írás miatti sajtó-helyreigazítási perre vonatkozik. Erre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének perköltség viselésére vonatkozó rendelkezését a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, a felperesnek az alperes ügyvédi munkadíjának megfizetésére kötelező rendelkezést mellőzte. A felperes megbízási szerződés alapján kérte díja megfizetését, a jelen eljárásra vonatkozó megbízási szerződést azonban nem mutatta be, ezért a Fővárosi Ítéltábla a szabályszerű felszámítás hiányában a felperes javára nem rendelkezett.

[36] A másodfokú eljárás során a nagyobb részben pervesztes felperestől az alperes perköltséget nem igényelt, ezért arról határozni nem kellett [Pp. 364. § szerint alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdés].

[37] A le nem rótt fellebbezési illetékről a másodfokú bíróság ugyancsak a Pp. 364. § utaló szabálya szerint alkalmazandó Pp. 101. § (1) bekezdés és 102. § (6) bekezdése, valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés b) pontjának figyelembevételével döntött.

Budapest, 2021. október 28.

dr. Kovács Helga s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

dr. Tóth Gabriella s.k.
bíró